

ỦY BAN NHÂN DÂN PHƯỜNG VIỆT HUNG
TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ CHU VĂN AN

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

**NÂNG CAO HIỆU QUẢ DẠY HỌC MÔN HOẠT ĐỘNG
TRẢI NGHIỆM, HƯỚNG NGHIỆP LỚP 6
BẰNG PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY THEO HƯỚNG
TÍCH CỰC HÓA HOẠT ĐỘNG CỦA HỌC SINH**

Lĩnh vực/Môn: **Giáo dục hướng nghiệp**

Cấp học: **Trung học cơ sở**

Họ và tên tác giả: **Nguyễn Văn Ly**

Chức vụ: **Giáo viên**

Điện thoại: **0964386436**

Đơn vị: **Trường THCS Chu Văn An**

Phường Việt Hưng, Hà Nội

NĂM HỌC 2024-2025

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 (GDPT 2018) xác định rõ mục tiêu giáo dục là phát triển toàn diện phẩm chất và năng lực người học, trong đó nhấn mạnh vai trò của các môn học và hoạt động giáo dục mang tính trải nghiệm, thực tiễn. Môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp ở cấp trung học cơ sở, đặc biệt là lớp 6 - năm học đầu tiên của cấp học, giữ vai trò quan trọng trong việc giúp học sinh làm quen với môi trường học tập mới, hình thành kỹ năng sống, kỹ năng xã hội và những định hướng ban đầu về nghề nghiệp trong tương lai.

Trường Trung học cơ sở (THCS) Chu Văn An là trường THCS công lập chất lượng cao, lựa chọn bộ sách “Kết nối tri thức với cuộc sống” làm tài liệu giảng dạy chính thức. Với thông điệp xuyên suốt là kết nối tri thức với cuộc sống thực tiễn, bộ sách đòi hỏi việc dạy học không chỉ dừng ở truyền đạt nội dung mà phải hướng tới tổ chức cho học sinh được trải nghiệm, được hành động, được vận dụng và sáng tạo trong các tình huống gần gũi với cuộc sống. Đồng thời, trong bối cảnh nhà trường triển khai chương trình bổ sung nâng cao bên cạnh yêu cầu chuẩn của Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, mục tiêu giáo dục không chỉ là “đạt chuẩn” mà là phát triển tối đa phẩm chất và năng lực của từng học sinh. Quan điểm xây dựng CTGDPT 2018 cũng khẳng định việc hình thành phẩm chất và năng lực phải thông qua phương pháp và hình thức tổ chức dạy học phát huy tính chủ động, tích cực và tiềm năng của người học, coi trọng thực hành và vận dụng để giải quyết các vấn đề trong học tập và đời sống. Trong bối cảnh đó, tích cực hóa hoạt động của học sinh không chỉ là một định hướng phương pháp, mà trở thành yêu cầu tất yếu để môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp phát huy đúng bản chất và giá trị trong môi trường giáo dục.

Tuy nhiên, thực tế giảng dạy cho thấy hiệu quả của môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp phụ thuộc rất lớn vào cách thức tổ chức hoạt động của giáo viên. Nếu việc dạy học vẫn thiên về truyền đạt, hình thức tổ chức đơn điệu, học sinh dễ rơi vào trạng thái thụ động, chưa phát huy được vai trò chủ thể của mình trong các hoạt động trải nghiệm. Điều này làm giảm ý nghĩa giáo dục của môn học vốn được thiết kế nhằm “học thông qua hành động” và “trưởng thành qua trải nghiệm”.

Xuất phát từ yêu cầu đổi mới phương pháp dạy học theo định hướng lấy học sinh làm trung tâm, việc tích cực hóa hoạt động của học sinh trong các tiết Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp trở thành giải pháp mang tính then chốt nhằm nâng cao chất lượng và hiệu quả dạy học. Thông qua các hình thức tổ chức

phong phú như thảo luận, trải nghiệm thực tế, đóng vai, dự án nhỏ..., học sinh được trực tiếp tham gia, tự khám phá, tự đánh giá và vận dụng kiến thức vào các tình huống gần gũi với đời sống, từ đó hình thành và phát triển các năng lực cần thiết theo yêu cầu của Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 và yêu cầu bổ sung, nâng cao của trường chất lượng cao.

Từ thực tiễn giảng dạy môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp lớp 6 tại Trường THCS Chu Văn An, cùng với mong muốn góp phần nâng cao hiệu quả tổ chức các hoạt động học tập, phát huy tính chủ động, sáng tạo và hứng thú học tập của học sinh, tôi mạnh dạn lựa chọn và nghiên cứu đề tài: **“Nâng cao hiệu quả dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp lớp 6 bằng phương pháp giảng dạy theo hướng tích cực hóa hoạt động của học sinh.”**

2. Mục đích nghiên cứu

Nghiên cứu và đề xuất một số giải pháp dạy học nhằm nâng cao hiệu quả dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp lớp 6 thông qua việc tích cực hóa hoạt động của học sinh, góp phần phát huy tính chủ động, sáng tạo, hứng thú học tập và phát triển các năng lực đặc thù của môn học theo yêu cầu Chương trình Giáo dục phổ thông 2018.

3. Khách thể nghiên cứu

- Học sinh lớp 6 Trường THCS Chu Văn An tham gia học tập môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp.
- Hoạt động dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp lớp 6, trong đó tập trung vào phương pháp và hình thức tổ chức dạy học theo hướng tích cực hóa hoạt động của học sinh.

4. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Nghiên cứu cơ sở lý luận và thực tiễn về dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp theo hướng tích cực hóa hoạt động của học sinh.
- Khảo sát thực trạng dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp lớp 6 tại Trường THCS Chu Văn An.
- Đề xuất và tổ chức thực hiện một số giải pháp dạy học nhằm nâng cao hiệu quả dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp lớp 6.
- Đánh giá hiệu quả của các giải pháp thông qua mức độ hứng thú, sự tham gia và kết quả phát triển năng lực của học sinh.

5. Phương pháp nghiên cứu

- Phương pháp nghiên cứu lí thuyết: Sử dụng các phương pháp phân tích, tổng hợp lí thuyết để nghiên cứu cơ sở lí luận có liên quan đến đề tài, những quan điểm về dạy học tích hợp theo hướng tích cực hóa nhận thức của học sinh.
- Phương pháp điều tra khảo sát thực trạng để thu thập thông tin cần thiết về thực trạng của dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp hiện nay.
- Phương pháp thực nghiệm sư phạm: để kiểm nghiệm giá trị thực tiễn, tính khả thi và hiệu quả của các kết quả nghiên cứu.
- Phương pháp thống kê toán học: Nhằm xử lí định lượng các số liệu, kết quả của việc điều tra và quá trình thực nghiệm sư phạm của đề tài.

NỘI DUNG

1. Cơ sở lý luận

1.1. Vị trí, vai trò của môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp trong Chương trình GDPT 2018

- Theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp là môn học bắt buộc, có vai trò quan trọng trong việc hình thành và phát triển phẩm chất, năng lực cho học sinh thông qua các hoạt động gắn với thực tiễn đời sống. Môn học tạo điều kiện để học sinh được trải nghiệm, khám phá bản thân, rèn luyện kỹ năng sống, kỹ năng xã hội và bước đầu định hướng nghề nghiệp.

- Đối với học sinh lớp 6 (lứa tuổi chuyển tiếp từ Tiểu học lên Trung học cơ sở), Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp không chỉ giúp các em thích nghi với môi trường học tập mới mà còn góp phần hình thành thói quen học tập tích cực, ý thức trách nhiệm với bản thân, gia đình, nhà trường và cộng đồng. Do đó, hiệu quả dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp có ảnh hưởng trực tiếp đến sự phát triển toàn diện của học sinh ở giai đoạn đầu cấp THCS.

1.2. Yêu cầu đổi mới phương pháp dạy học theo hướng tích cực hóa hoạt động của học sinh

- Chương trình GDPT 2018 nhấn mạnh đổi mới phương pháp dạy học theo định hướng phát triển năng lực, lấy học sinh làm trung tâm, coi học sinh là chủ thể của quá trình học tập. Trong đó, tích cực hóa hoạt động của học sinh là yêu cầu cốt lõi, thể hiện ở việc học sinh được tham gia trực tiếp, chủ động vào các hoạt động học tập, trải nghiệm và vận dụng kiến thức vào thực tiễn.

- Dạy học theo hướng tích cực hóa hoạt động của học sinh giúp: (1) Phát huy tính chủ động, sáng tạo và hứng thú học tập của học sinh; (2) Tạo cơ hội để học sinh tự khám phá, tự đánh giá và rút ra bài học từ trải nghiệm; (3) Góp phần hình thành các năng lực đặc thù của môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp như: năng lực thích ứng với cuộc sống, năng lực thiết kế và tổ chức hoạt động, năng lực định hướng nghề nghiệp.

- Các nhà giáo dục như John Dewey, Vygotsky, Kolb đều khẳng định: học sinh học tập hiệu quả nhất khi được tham gia trải nghiệm, giải quyết vấn đề thực tiễn và tương tác tích cực với môi trường xung quanh. Điều này hoàn toàn phù hợp với đặc trưng và mục tiêu của môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp.

1.3. Mối quan hệ giữa tích cực hóa hoạt động của học sinh và nâng cao hiệu quả dạy học

- Hiệu quả dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp không được đánh giá chủ yếu qua việc ghi nhớ kiến thức mà thông qua mức độ tham gia, sự chuyển biến về nhận thức, thái độ và hành vi của học sinh. Khi học sinh được tích cực tham gia các hoạt động trải nghiệm phù hợp, các em sẽ: (1) Hiểu sâu nội dung bài học; (2) Biết vận dụng kiến thức, kỹ năng vào các tình huống thực tế; (3) Phát triển phẩm chất, năng lực một cách bền vững.

- Vì vậy, việc tổ chức dạy học theo hướng tích cực hóa hoạt động của học sinh chính là cơ sở khoa học quan trọng để nâng cao hiệu quả dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp lớp 6, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục hiện nay.

2. Cơ sở thực tiễn

2.1. Thực trạng dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp lớp 6

- Môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp lớp 6 tại Trường THCS Chu Văn An đã nhận được sự quan tâm của Ban giám hiệu nhà trường, sự phối hợp của phụ huynh và các lực lượng giáo dục. Học sinh có điều kiện tham gia nhiều hoạt động trải nghiệm trong và ngoài nhà trường, bước đầu hình thành kỹ năng sống và ý thức trách nhiệm.

- Tuy nhiên, qua thực tế giảng dạy và khảo sát cho thấy, hiệu quả dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp chưa thực sự đồng đều. Một số giờ học vẫn còn mang tính hình thức; học sinh tham gia hoạt động chưa chủ động; việc tổ chức hoạt động đôi khi còn thiên về hoàn thành nhiệm vụ hơn là phát huy trải nghiệm cá nhân của học sinh.

2.2. Những thuận lợi

- Chương trình, sách giáo khoa Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp được thiết kế theo định hướng phát triển năng lực, tạo điều kiện thuận lợi cho việc tổ chức các hoạt động trải nghiệm đa dạng.

- Nhà trường quan tâm chỉ đạo đổi mới phương pháp dạy học, tạo điều kiện về cơ sở vật chất và môi trường giáo dục.

- Học sinh Trường THCS Chu Văn An nhìn chung năng động, tự tin, có khả năng tham gia các hoạt động trải nghiệm và hợp tác nhóm.

2.3. Những tồn tại, khó khăn

- Học sinh lớp 6 đang trong giai đoạn thay đổi mạnh về tâm sinh lý, còn rụt rè, thiếu kỹ năng tự đánh giá và chia sẻ trải nghiệm cá nhân.

- Thời lượng dành cho môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp còn hạn chế, gây khó khăn cho việc tổ chức các hoạt động trải nghiệm có chiều sâu.

- Một số hình thức tổ chức hoạt động chưa thực sự hấp dẫn, chưa tích cực hóa được toàn bộ học sinh, dẫn đến hiệu quả giáo dục chưa cao.

2.4. Vấn đề đặt ra

Từ thực tiễn trên cho thấy, để nâng cao hiệu quả dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp lớp 6, giáo viên cần có những giải pháp phù hợp nhằm tích cực hóa hoạt động của học sinh, tạo cơ hội để học sinh được tham gia, trải nghiệm, suy ngẫm và vận dụng kiến thức vào thực tế. Đây chính là cơ sở thực tiễn quan trọng để tác giả nghiên cứu và áp dụng các giải pháp trong đề tài.

3. Các giải pháp đã tiến hành để “Nâng cao hiệu quả dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp lớp 6 bằng phương pháp giảng dạy theo hướng tích cực hóa hoạt động của học sinh”

3.1. Nghiên cứu bài học, xác định yêu cầu cần đạt, nội dung kiến thức gắn với thực tế trong các hoạt động theo chủ đề

a. Mục tiêu của biện pháp

- Hiểu đầy đủ, chính xác yêu cầu cần đạt của từng chủ đề, từng bài học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp lớp 6 theo Chương trình GDPT 2018;

- Trên cơ sở yêu cầu cần đạt, xây dựng các yêu cầu bổ sung, nâng cao phù hợp với đặc điểm học sinh và điều kiện thực tiễn của nhà trường, tạo điều kiện để học sinh được tham gia hoạt động ở mức độ cao hơn;

- Làm rõ định hướng phát triển năng lực, phẩm chất của học sinh thông qua các hoạt động trải nghiệm, từ đó tích cực hóa hoạt động của học sinh trong quá trình học tập;

- Góp phần nâng cao hiệu quả dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp lớp 6, bảo đảm học sinh không chỉ “hoàn thành nhiệm vụ” mà còn “được trải nghiệm và vận dụng”.

b. Cách thực hiện biện pháp

Để thực hiện hiệu quả biện pháp này, tôi tiến hành theo các bước sau:

- **Nghiên cứu kỹ chương trình, sách giáo khoa và yêu cầu cần đạt:** Giáo viên nghiên cứu Chương trình GDPT 2018 và sách giáo khoa Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp lớp 6 (bộ Kết nối tri thức với cuộc sống), xác định rõ các yêu cầu cần đạt về kiến thức, kỹ năng, thái độ và năng lực đối với từng chủ đề, từng bài học.

- **Phân tích yêu cầu cần đạt theo hướng phát triển năng lực:** Trên cơ sở yêu cầu cần đạt, giáo viên phân tích để làm rõ các năng lực đặc thù của môn học (năng lực thích ứng với cuộc sống, năng lực thiết kế và tổ chức hoạt động, năng lực định hướng nghề nghiệp) và các phẩm chất cần hình thành ở học sinh, từ đó xác định mức độ yêu cầu phù hợp với học sinh lớp 6.

- **Xây dựng các yêu cầu bổ sung, nâng cao gắn với thực tiễn:** Từ yêu cầu cần đạt của chương trình, giáo viên chủ động xây dựng các yêu cầu bổ sung, nâng cao theo hướng:

+ Mở rộng nội dung bài học gắn với các tình huống thực tiễn trong học tập, sinh hoạt, gia đình và cộng đồng của học sinh;

+ Tăng mức độ tham gia của học sinh thông qua các nhiệm vụ trải nghiệm, vận dụng, chia sẻ, thiết kế hoặc tổ chức hoạt động;

+ Phù hợp với điều kiện thực tế của nhà trường và đặc điểm tâm sinh lý học sinh lớp 6.

+ Các yêu cầu bổ sung, nâng cao này không làm thay đổi mục tiêu chương trình mà nhằm làm sâu nội dung, nâng cao chất lượng trải nghiệm và phát huy tối đa tính tích cực của học sinh.

+ Thiết kế hoạt động học tập phù hợp với yêu cầu bổ sung, nâng cao Trên cơ sở các yêu cầu đã xác định, giáo viên thiết kế các hoạt động học tập cụ thể, làm rõ: (1) Nhiệm vụ của học sinh trong từng hoạt động; (2) Hình thức tổ chức (cá nhân, nhóm, trải nghiệm thực tế, đóng vai...); (3) Sản phẩm học tập cần

đạt. Qua đó, học sinh được tham gia hoạt động một cách chủ động, tích cực, có cơ hội thể hiện suy nghĩ, cảm xúc và vận dụng kiến thức vào thực tiễn.

- Các yêu cầu bổ sung, nâng cao và nội dung vận dụng theo từng chủ đề được hệ thống hóa trong **Phụ lục**, minh chứng cụ thể cho biện pháp nghiên cứu bài học và thiết kế hoạt động theo hướng tích cực hóa hoạt động của học sinh.

3.2. Phát triển nhóm năng lực thích ứng với cuộc sống qua hoạt động viết và chia sẻ, trao đổi

a. Mục tiêu của biện pháp

- Phát triển năng lực thích ứng với cuộc sống cho học sinh lớp 6 thông qua việc giúp các em nhận thức, đánh giá và điều chỉnh hành vi, cảm xúc của bản thân trước các tình huống học tập và đời sống;

- Tạo điều kiện để học sinh được thể hiện suy nghĩ, cảm xúc, quan điểm cá nhân một cách phù hợp, từ đó hình thành kỹ năng tự nhận thức, giao tiếp và giải quyết vấn đề;

- Tích cực hóa hoạt động của học sinh trong các tiết Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp thông qua các hình thức viết và chia sẻ, trao đổi, bảo đảm học sinh tham gia một cách chủ động, tự giác;

- Góp phần nâng cao hiệu quả dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp lớp 6, đáp ứng yêu cầu phát triển phẩm chất, năng lực theo Chương trình GDPT 2018.

b. Cách thực hiện biện pháp

Để thực hiện hiệu quả biện pháp này, tôi tổ chức các hoạt động viết và chia sẻ, trao đổi theo các bước sau:

- **Xác định nội dung viết gắn với tình huống thực tiễn:** Tôi lựa chọn các nội dung, chủ đề gần gũi với đời sống học sinh lớp 6 (như: thay đổi bản thân khi vào cấp học mới, mối quan hệ bạn bè, gia đình, tự chăm sóc bản thân, ứng phó với khó khăn...) để thiết kế nhiệm vụ viết phù hợp với mục tiêu bài học.

- **Tổ chức hoạt động viết cá nhân:** Học sinh được tham gia các hoạt động viết nhằm bộc lộ suy nghĩ, cảm xúc và cách nhìn nhận của bản thân đối với các vấn đề trong học tập và cuộc sống. Thông qua hoạt động viết, học sinh có thời gian suy ngẫm, tự đánh giá và hình thành ý thức điều chỉnh bản thân, đặc biệt phù hợp với những học sinh trầm tính, ít bộc lộ qua lời nói.

- **Cách tiến hành hoạt động viết:**

Bước 1: Hướng dẫn và giao nhiệm vụ

+ Giáo viên giải thích ý nghĩa và yêu cầu của hoạt động: học sinh quay video hoặc chụp ảnh minh họa việc áp dụng kiến thức đã học vào thực tế.

+ Học sinh được khuyến khích thực hiện hoạt động tại nhà cùng gia đình hoặc nhóm bạn.

Bước 2: Kết nối với gia đình

Việc ứng dụng thực tiễn của học sinh chính là việc các em vận dụng kiến thức được học trong cuộc sống hàng ngày và cũng chính là thời gian các em ở cùng với gia đình của chính mình. Do vậy việc kết nối với gia đình hay với CMHS là điều rất thiết trong việc bổ sung, nâng cao tính ứng dụng thực tiễn vào hoạt động vận dụng. Gia đình sẽ giúp GV:

+ Ghi lại những khoảnh khắc thực tế hàng ngày của HS khi vận dụng kiến thức bài học: ảnh, video

+ Đồng hành cùng con trong việc thực hiện các hoạt động học tập: cùng con vui chơi; cùng con làm sản phẩm; lựa chọn sách; tham gia các hoạt động bảo vệ môi trường ...

+ Cùng với giáo viên theo dõi đánh giá các hoạt động vận dụng của con khi tham gia hoạt động học tập mà GV đưa ra

- Bước 3: Chia sẻ và đánh giá

+ Học sinh nộp sản phẩm qua các nền tảng trực tuyến gồm ứng dụng Zalo, Google Drive và ứng dụng phần mềm Padlet. Đảm bảo thực hiện các hoạt động học tập hiệu quả, để các tư liệu từ phía gia đình đến với GVCN được dễ dàng, kịp thời, có tính xác thực cao thì việc xây dựng cầu nối thông tin giữa GVCN và gia đình là rất cần thiết. Tuy nhiên cầu nối đó phải đảm bảo được tất cả các HS và CMHS trong lớp đều được biết, đều được đánh giá và còn là nơi để cho HS có cơ hội học tập lẫn nhau, cùng nhau vận dụng khi thấy đó là một việc làm hay, ý nghĩa và đáng học tập, lan tỏa.

+ Tổ chức bình chọn hoặc khen thưởng cho những sản phẩm nổi bật để khích lệ tinh thần học sinh.

- **Tổ chức hoạt động chia sẻ, trao đổi:** Sau hoạt động viết, tôi tổ chức cho học sinh chia sẻ sản phẩm cá nhân theo các hình thức phù hợp (chia sẻ trong nhóm nhỏ, trước lớp hoặc thông qua các hình thức trình bày sáng tạo). Quá trình chia sẻ, trao đổi giúp học sinh: (1) Lắng nghe và tôn trọng ý kiến của người khác; (2)

Học hỏi kinh nghiệm, cách ứng xử tích cực trong các tình huống thực tiễn; (3) Rèn luyện kỹ năng giao tiếp, hợp tác và phản hồi.

- Cách tiến hành hoạt động chia sẻ, trao đổi:

+ Bước 1: Giáo viên lựa chọn các tình huống cụ thể, gần gũi với đời sống thực tế của học sinh

+ Bước 2: Hướng dẫn học sinh thảo luận nhóm, chia sẻ, phản biện và đưa ra cách xử lý tình huống.

+ Bước 3: Theo dõi, quan sát, khuyến khích HS sử dụng ngôn ngữ chủ động kết hợp với cử chỉ và thái độ để thể hiện quan điểm cá nhân.

- Định hướng, phản hồi và kết nối với bài học: Giáo viên đóng vai trò định hướng, gợi mở và phản hồi tích cực, giúp học sinh rút ra bài học phù hợp với mục tiêu của bài học và chủ đề. Việc phản hồi tập trung vào quá trình tham gia và sự tiến bộ của học sinh, tránh áp đặt hoặc đánh giá nặng về hình thức.

- Khuyến khích vận dụng vào thực tiễn: Tôi hướng dẫn học sinh vận dụng những điều đã viết và chia sẻ vào các tình huống thực tế trong học tập, sinh hoạt hằng ngày, góp phần hình thành thói quen tự điều chỉnh, thích ứng tích cực với cuộc sống.

3.3. Phát triển nhóm năng lực thiết kế và tổ chức hoạt động thông qua hình thức “Nhà biên kịch nhỏ tuổi”

a. Mục tiêu của biện pháp

- Phát triển năng lực thiết kế và tổ chức hoạt động cho học sinh lớp 6 thông qua việc giao cho học sinh chủ động xây dựng ý tưởng, kịch bản và tổ chức thực hiện các hoạt động trải nghiệm gắn với nội dung bài học;

- Tạo cơ hội để học sinh vận dụng kiến thức, kỹ năng đã học vào việc xây dựng các tình huống thực tiễn, qua đó rèn luyện khả năng lập kế hoạch, phân công nhiệm vụ, phối hợp nhóm và đánh giá kết quả hoạt động;

- Tích cực hóa hoạt động học tập của học sinh trong các tiết Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp bằng hình thức học tập sáng tạo, có tính trải nghiệm cao, phù hợp với đặc điểm tâm lý lứa tuổi;

- Góp phần nâng cao hiệu quả dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp lớp 6, đáp ứng yêu cầu phát triển năng lực theo Chương trình GDPT 2018.

b. Cách thực hiện biện pháp

Để thực hiện hiệu quả biện pháp “Nhà biên kịch nhỏ tuổi”, tôi tổ chức hoạt động theo các bước sau:

- **Xác định nhiệm vụ trải nghiệm gắn với nội dung bài học:** Trên cơ sở mục tiêu và yêu cầu cần đạt của từng bài học, giáo viên giao cho học sinh nhiệm vụ thiết kế các tình huống, kịch bản hoặc sản phẩm truyền thông (video, hình ảnh, câu chuyện ngắn...) phản ánh những vấn đề thực tiễn liên quan đến chủ đề học tập. Nhiệm vụ được xây dựng theo hướng mở, khuyến khích học sinh sáng tạo, chủ động lựa chọn cách thể hiện phù hợp.

- **Tổ chức cho học sinh lập kế hoạch và xây dựng kịch bản:** Học sinh làm việc theo nhóm, cùng nhau thảo luận đề: (1) Xác định nội dung chính và thông điệp của sản phẩm; (2) Phân công vai trò trong nhóm (người viết kịch bản, người quay/chụp, người diễn, người biên tập...); (3) Lên kế hoạch thực hiện và dự kiến sản phẩm cuối cùng. Quá trình này giúp học sinh rèn luyện kỹ năng lập kế hoạch, tổ chức công việc và phối hợp nhóm - những biểu hiện quan trọng của năng lực thiết kế và tổ chức hoạt động.

- **Tổ chức thực hiện và ghi lại sản phẩm trải nghiệm:** Học sinh tiến hành thực hiện kịch bản đã xây dựng dưới hình thức quay video, chụp ảnh hoặc xây dựng sản phẩm truyền thông phù hợp. Các sản phẩm được lưu trữ và chia sẻ trên các nền tảng học tập (như Padlet) để làm minh chứng cho quá trình trải nghiệm và là cơ sở cho hoạt động đánh giá, phản hồi.

- **Trình bày, chia sẻ và phản hồi:** Sau khi hoàn thành sản phẩm, các nhóm trình bày ý tưởng, quá trình thực hiện và kết quả đạt được trước lớp. Giáo viên tổ chức cho học sinh nhận xét, phản hồi lẫn nhau theo các tiêu chí đã định hướng, tập trung vào: (1) Mức độ phù hợp của kịch bản với nội dung bài học; (2) Tính sáng tạo và khả năng vận dụng kiến thức; (3) Cách thức tổ chức, phối hợp trong nhóm. Giáo viên đóng vai trò định hướng, khích lệ và giúp học sinh rút ra bài học về cách thiết kế và tổ chức hoạt động hiệu quả.

- **Kết nối với thực tiễn và mở rộng vận dụng:** Giáo viên định hướng học sinh vận dụng những kinh nghiệm đã có từ hoạt động “Nhà biên kịch nhỏ tuổi” vào các hoạt động học tập và sinh hoạt khác trong nhà trường, gia đình và cộng đồng, qua đó góp phần hình thành thói quen chủ động, sáng tạo và có trách nhiệm khi tham gia tổ chức các hoạt động tập thể.

c. Ví dụ minh họa (xem Phụ lục): Học sinh lên ý tưởng, xây dựng kịch bản và quay video phân tích các tình huống mâu thuẫn trong gia đình, đồng thời đề xuất cách giải quyết tích cực sau bài “Giải quyết một số vấn đề nảy sinh trong gia

đình” (chủ đề Em với gia đình); hoặc thiết kế, chụp ảnh và chia sẻ cách sắp xếp góc học tập khoa học, gọn gàng sau bài “Góc học tập của em” (chủ đề Rèn luyện bản thân).

3.4. Phát triển nhóm năng lực định hướng nghề nghiệp qua hoạt động hóa thân

a. Mục tiêu của biện pháp

- Phát triển năng lực định hướng nghề nghiệp cho học sinh lớp 6 thông qua việc tạo cơ hội để các em trải nghiệm, khám phá đặc điểm của một số nghề nghiệp, vai trò xã hội bằng hình thức hóa thân vào các tình huống giả định;
- Giúp học sinh bước đầu nhận thức được mối liên hệ giữa nghề nghiệp với kiến thức, kỹ năng, phẩm chất cần có, từ đó hình thành thái độ trân trọng lao động và ý thức rèn luyện bản thân;
- Tích cực hóa hoạt động học tập trong các tiết Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp bằng các hình thức học tập sinh động, hấp dẫn, phù hợp với đặc điểm tâm lý lứa tuổi học sinh lớp 6;
- Góp phần nâng cao hiệu quả dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp, đáp ứng yêu cầu phát triển năng lực theo Chương trình GDPT 2018.

b. Cách thực hiện biện pháp

Để thực hiện hiệu quả biện pháp này, tôi tổ chức hoạt động hóa thân theo các bước sau:

- **Lựa chọn tình huống và vai diễn gắn với nội dung bài học:** Trên cơ sở mục tiêu và yêu cầu cần đạt của từng bài học, giáo viên xây dựng các tình huống giả định có liên quan đến một số nghề nghiệp, vai trò xã hội hoặc công việc cụ thể phù hợp với chủ đề. Các tình huống được thiết kế gần gũi với đời sống, tạo điều kiện để học sinh dễ nhập vai và thể hiện.
- **Tổ chức cho học sinh hóa thân vào vai diễn:** Học sinh tham gia hoạt động cá nhân hoặc theo nhóm, lựa chọn vai diễn phù hợp và thực hiện hóa thân thông qua các hình thức như đóng vai, phỏng vấn giả định, thuyết trình, kể chuyện nhập vai... Trong quá trình hóa thân, học sinh được trải nghiệm cách suy nghĩ, hành động và xử lý tình huống của nhân vật, từ đó hiểu rõ hơn đặc điểm của nghề nghiệp hoặc vai trò xã hội mà mình đảm nhận.
- **Khuyến khích học sinh vận dụng kiến thức và kỹ năng:** Khi tham gia hoạt động hóa thân, học sinh cần vận dụng những hiểu biết đã học, đồng thời sử dụng các kỹ năng giao tiếp, hợp tác, giải quyết vấn đề để hoàn thành vai diễn. Điều này

giúp học sinh nhận ra rằng mỗi nghề nghiệp đều đòi hỏi những năng lực, phẩm chất nhất định và cần sự chuẩn bị, rèn luyện lâu dài.

- **Tổ chức chia sẻ, thảo luận và định hướng:** Sau hoạt động hóa thân, giáo viên tổ chức cho học sinh chia sẻ cảm nhận, những điều học được từ vai diễn và thảo luận về đặc điểm, ý nghĩa của nghề nghiệp liên quan. Giáo viên định hướng để học sinh: (1) Nhận thức được giá trị của lao động và vai trò của các nghề trong đời sống xã hội; (2) Bước đầu liên hệ sở thích, khả năng của bản thân với một số nghề nghiệp phù hợp; (3) Hình thành thái độ tích cực đối với việc học tập và rèn luyện để chuẩn bị cho định hướng nghề nghiệp sau này.

- **Kết nối với thực tiễn và mở rộng trải nghiệm:** Giáo viên khuyến khích học sinh quan sát, tìm hiểu thêm về các nghề nghiệp trong gia đình và cộng đồng, từ đó mở rộng trải nghiệm và củng cố nhận thức nghề nghiệp một cách tự nhiên, phù hợp với lứa tuổi.

c. Ví dụ minh họa (xem Phụ lục): Học sinh tham gia hoạt động hóa thân “Một ngày làm phóng viên nhí”, xử lý các tình huống giả định liên quan đến thiên tai, bão lũ trong bài “Ứng phó với thiên tai” (chủ đề Trách nhiệm với bản thân). Thông qua hoạt động này, học sinh không chỉ hiểu rõ hơn nội dung bài học mà còn bước đầu nhận thức được đặc điểm, yêu cầu của nghề phóng viên, từ đó hình thành hứng thú và ý thức tìm hiểu về nghề nghiệp trong tương lai.

3.5. Tổ chức “Ăn mừng chiến thắng” sau các hoạt động để khích lệ sự hứng thú cho học sinh

a. Mục tiêu của biện pháp

- Tạo động lực và khích lệ tinh thần học tập cho học sinh sau mỗi hoạt động trải nghiệm, giúp các em duy trì hứng thú, sự tích cực và tinh thần sẵn sàng tham gia vào các hoạt động tiếp theo của môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp;

- Ghi nhận và tôn vinh kịp thời sự nỗ lực, tiến bộ và thành quả của cá nhân và tập thể học sinh, từ đó hình thành cảm xúc tích cực, củng cố niềm tin của học sinh vào khả năng của bản thân;

- Góp phần phát triển các phẩm chất và năng lực cho học sinh như: tinh thần trách nhiệm, hợp tác, tự tin, ý thức vượt khó, thông qua việc công nhận kết quả và quá trình tham gia hoạt động;

- Xây dựng môi trường học tập thân thiện, tích cực, tăng cường sự gắn kết giữa học sinh với tập thể lớp và nhà trường, tạo tiền đề thuận lợi cho việc tích cực hóa hoạt động của học sinh trong các tiết Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp;

- Nâng cao hiệu quả dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp lớp 6 bằng việc kết hợp hài hòa giữa tổ chức hoạt động trải nghiệm và các hình thức động viên, khen thưởng phù hợp với đặc điểm tâm lý lứa tuổi, đáp ứng yêu cầu của Chương trình GDPT 2018.

b. Cách thực hiện biện pháp

- **Lời khen ngợi tinh thần và phản hồi tích cực:** Giáo viên dành lời khen ngợi cá nhân trước tập thể lớp bằng phản hồi trực tiếp: Giáo viên đưa ra lời khen ngợi cụ thể, ví dụ: “Cô rất ấn tượng với cách con xử lý tình huống trong hoạt động hôm nay, con đã thể hiện sự tự tin và sáng tạo”. Giáo viên nhận xét tích cực về những nỗ lực và khuyến khích sự tiến bộ của học sinh, ngay cả khi kết quả chưa thực sự xuất sắc.

- Khen thưởng danh dự:

+ Khen thưởng cá nhân: (1) Tặng giấy khen, huy hiệu, hoặc biểu tượng động viên như “Ngôi sao sáng tạo”, “Thành viên năng động”, “Thủ lĩnh xuất sắc”. (2) Ghi nhận thành tích bằng cách đưa tên học sinh hoặc nhóm xuất sắc vào bảng vàng danh dự của lớp hoặc trường. (3) Đưa ra các món quà nhỏ mang tính khích lệ như sổ tay, bút, hoặc sách phù hợp với sở thích của học sinh.

+ Khen thưởng nhóm: (1) Công nhận thành tích của các nhóm hoạt động tốt bằng cách trao giải thưởng nhóm, ví dụ: “Nhóm phối hợp hiệu quả nhất”, “Nhóm sáng tạo nhất”. (2) Tổ chức các hoạt động vinh danh như trưng bày sản phẩm nhóm (poster, dự án) trong khuôn viên trường hoặc trên bảng tin.

- **Khen thưởng bằng cơ hội trải nghiệm đặc biệt:** Tôi tạo điều kiện cho học sinh được tham gia các trải nghiệm đặc biệt như: (1) Gặp gỡ chuyên gia, tham quan thực tế tại các cơ sở phù hợp với nội dung học tập. (2) Được chọn làm đại diện lớp hoặc trường trong các hoạt động giao lưu với trường bạn.

- **Khen thưởng qua các trò chơi và thi đua:** Tổ chức các hoạt động thi đua nhỏ giữa cá nhân hoặc nhóm, ví dụ: “Cuộc đua thu thập điểm thưởng”: Học sinh hoặc nhóm tích lũy điểm từ các nhiệm vụ, điểm này có thể đổi thành phần thưởng.

3.6. Phương pháp đánh giá hiệu quả

- Giáo viên đánh giá thường xuyên, thực hiện xuyên suốt trong quá trình tham gia các hoạt động

- Học sinh tự đánh giá, nhận xét về sự tiến bộ của mình dựa trên tiêu chí đã đề ra (Rubric).

- Giáo viên có thể sử dụng kết quả này để thảo luận và đưa ra các hướng dẫn phù hợp với từng học sinh.

- Học sinh đánh giá đồng đẳng, đánh giá sự tham gia và đóng góp của bạn cùng lớp trong các hoạt động trải nghiệm một cách công bằng và xây dựng, giúp các bạn nhận ra điểm mạnh và điểm yếu của nhau.

- Phụ huynh đánh giá mức độ tích cực tham gia hoạt động của con.

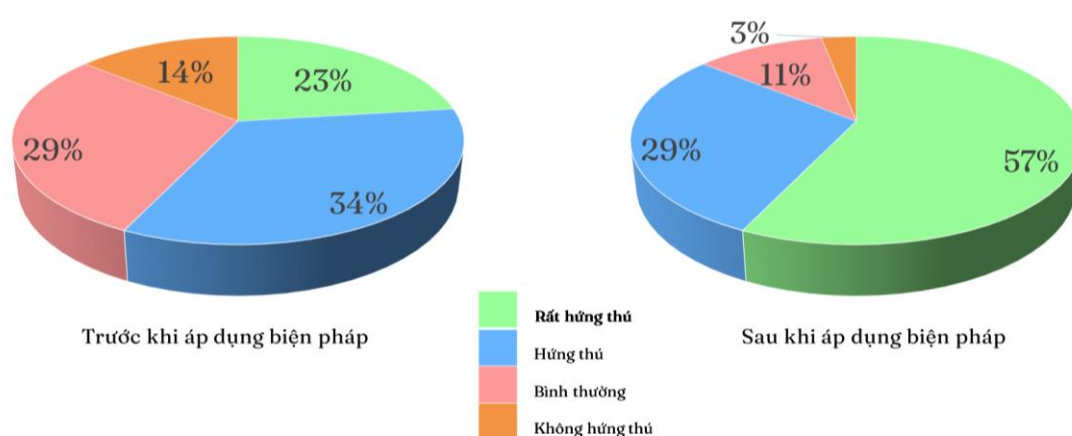
- Bảng đánh giá dựa trên các tiêu chí đã đề ra giúp phụ huynh nhận xét về sự tham gia, tinh thần và thái độ của học sinh trong các hoạt động trải nghiệm thông qua góc nhìn gia đình và gửi lại bảng đánh giá cho giáo viên chủ nhiệm.

- Giáo viên sử dụng thông tin này làm cơ sở tham khảo để nhận xét, khích lệ hoặc hỗ trợ học sinh cải thiện.

KẾT QUẢ

Trong năm học 2024-2025 và học kì I của năm học 2025-2026, tôi đã áp dụng các biện pháp trên trong quá trình giảng dạy môn Hoạt động trải nghiệm với lớp 6A2 chủ nhiệm và các lớp khối 6 được phân công giảng dạy tại trường THCS Chu Văn An. Các em HS đều hứng thú với hoạt động vận dụng ở các tiết học và phát triển được các năng lực cần đạt theo CTGDPT 2018. Học sinh tự tin thể hiện bản thân, bộc lộ tình cảm; tăng sự gắn kết giữa HS với các mối quan hệ trong gia đình và nhà trường.

1. Hiệu quả trong quá trình dạy học nhằm nâng cao mức độ hứng thú của học sinh

Biểu đồ so sánh mức độ hứng thú của học sinh khi học tập môn HĐTN, HN trước và sau khi áp dụng biện pháp

Kết quả thu được cho thấy sau khi học tập môn HĐTN, hầu hết học sinh cảm thấy yêu thích và hào hứng hơn, khẳng định vai trò của môn học trong việc

phát triển kỹ năng và cảm xúc tích cực. Số lượng học sinh rất hứng thú tăng từ (23%) lên (57%), cho thấy môn HĐTN đã thu hút sự chú ý và yêu thích của học sinh. Số học sinh không hứng thú giảm từ (14%) xuống chỉ còn (3%), phản ánh hiệu quả tích cực của phương pháp giảng dạy và nội dung môn học.

2. Hiệu quả trong quá trình dạy học nhằm phát triển năng lực của học sinh

Chủ đề và yêu cầu cần đạt	Trước khi áp dụng biện pháp			Sau khi áp dụng biện pháp		
	Đạt	Chưa Đạt	Tỷ lệ Đạt (%)	Đạt	Chưa Đạt	Tỷ lệ Đạt (%)
Năng lực thích ứng với cuộc sống	8	27	23%	15	20	43%
Năng lực thiết kế và tổ chức hoạt động	7	28	20%	18	17	51%
Năng lực định hướng nghề nghiệp	5	30	13%	11	24	30%

Bảng so sánh kết quả đánh giá năng lực học sinh trong môn HĐTN, HN trước và sau khi áp dụng biện pháp

Kết quả thu được cho thấy số học sinh đạt yêu cầu ở tất cả các năng lực đã tăng đáng kể sau khi học môn Hoạt động Trải nghiệm, hướng nghiệp. Trước khi áp dụng biện pháp, tỷ lệ học sinh đạt yêu cầu còn khá thấp, chỉ từ 13% đến 23%. Tuy nhiên, sau khi áp dụng, tỷ lệ này đã tăng mạnh, đặc biệt là ở năng lực thiết kế và tổ chức hoạt động, từ 20% lên 51%, tức tăng thêm 31%. Những số liệu này chứng minh rằng biện pháp được áp dụng đã mang lại hiệu quả tích cực, sự tăng trưởng mạnh về số lượng học sinh đạt yêu cầu cho thấy tác động hiệu quả của biện pháp tới môn học.

3. Hiệu quả lan tỏa tới các lớp khối 6 trong trường THCS Chu Văn An

Việc triển khai sáng kiến “Nâng cao hiệu quả dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp lớp 6 bằng phương pháp giảng dạy theo hướng tích cực hóa hoạt động của học sinh” đã góp phần xây dựng môi trường giáo dục tích cực, nhân văn, sáng tạo, phát huy rõ nét vai trò chủ thể của học sinh trong học tập và rèn luyện, đồng thời tăng cường sự gắn kết giữa nhà trường – gia đình – xã hội, tạo niềm tin, sự an tâm của cha mẹ học sinh và góp phần nâng cao uy tín, vị thế

của Trường THCS Chu Văn An trên địa bàn. Từ những biện pháp đã triển khai, trong hai năm học 2024–2025 và 2025–2026, các kết quả đạt được thể hiện rõ qua những minh chứng cụ thể sau:

*** Kết quả năm học 2024-2025**

- Việc đổi mới phương pháp theo hướng tích cực hóa hoạt động của học sinh đã góp phần nâng cao vai trò của giáo viên trong việc thiết kế, tổ chức và đồng hành cùng học sinh trong từng hoạt động học tập và trải nghiệm. Năm học 2024–2025, cá nhân giáo viên thực hiện sáng kiến đã đạt giải Ba Hội thi giáo viên dạy giỏi cấp Quận môn Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp, qua đó thể hiện hiệu quả trong việc tổ chức các hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp gắn với mục tiêu giáo dục toàn diện cho học sinh lớp 6.

- Học sinh được tạo điều kiện tham gia nhiều sân chơi, dự án, hoạt động trải nghiệm đa dạng, qua đó bộc lộ rõ năng lực, sở trường và ước mơ nghề nghiệp. Nổi bật có:

+ Học sinh Nguyễn Mai Linh (lớp 6A2) đạt giải cuộc thi vẽ tranh “Con của mẹ lớn khôn” năm 2024; là một trong 68 thí sinh xuất sắc cụm Đồng bằng Sông Hồng dự Vòng 2 chương trình “Vươn cao ước mơ – Ươm mầm ước mơ” do Hội đồng Đội Trung ương tổ chức; tham gia cuộc thi “Thiếu nhi Việt Nam – Lào, sắc màu hữu nghị”, với tác phẩm được lựa chọn là một trong số ít tác phẩm cấp THCS của Hà Nội gửi triển lãm tại nước Lào tháng 7/2025.

+ Học sinh Ngô Đức Minh (lớp 6A1) giành Huy chương Vàng môn Cờ vua (Cờ tiêu chuẩn) sau khi vượt qua nhiều đối thủ mạnh trên địa bàn Hà Nội.

- Tại Chung kết toàn quốc cuộc thi “Thắp sáng những ngôi sao buổi sớm” năm 2024, tập thể học sinh các lớp tôi được phân công giảng dạy đạt Giải Nhì – Hạng mục Tập thể với chủ đề “Yêu thương – cho đi là còn mãi”, gồm hai tiết mục Tình bạn diệu kỳ và Nếu một mai tôi bay lên trời, với sự tham gia biểu diễn của học sinh các lớp 6A1, 6A2, 6A3.

- Tại cuộc thi Vẽ tranh và sân chơi “Rung chuông vàng – Tìm hiểu 80 năm Quốc khánh 2/9”, học sinh đạt 01 Giải Đặc biệt, 01 Giải Nhì, 02 Giải Ba, trong đó học sinh Nguyễn Mai Linh (lớp 6A2) đạt Giải Đặc biệt.

- Về công tác Đội, phong trào và uy tín tập thể:

+ Học sinh Nguyễn Minh Hằng và Nguyễn Mai Linh (lớp 6A2) được Quận Đoàn Long Biên tặng Giấy khen vì có đóng góp tích cực trong công tác Đội và phong trào thiếu nhi.

+ Các lớp trong khối 6 được phân công giảng dạy đạt danh hiệu Tập thể lớp xuất sắc năm học 2024–2025 do Hội đồng Thi đua Khen thưởng Trường THCS Chu Văn An công nhận.

+ Hai chi đội được phân công giảng dạy 6A1 và 6A2 được Quận Đoàn Long Biên tặng Giấy khen vì thành tích xuất sắc trong học tập và hoạt động phong trào.

+ Liên đội Trường THCS Chu Văn An được Thành Đoàn Hà Nội tặng Bằng khen về công tác Đội và phong trào thiếu nhi năm học 2024–2025.

*** Kết quả năm học 2025-2026:**

- Học sinh Nguyễn Hoài An (lớp 7A6) và Nguyễn Thế Bảo (lớp 7A2) tham gia xây dựng và thuyết trình mô hình “Văn chỉ Quán Tĩnh”, đạt Giải Xuất sắc cấp Thành phố, góp phần giáo dục giá trị văn hóa - lịch sử - truyền thống.

- Học sinh Nguyễn Tuệ Tâm (lớp 7A6) đạt giải Nhất (1st Place) Minigame trong khuôn khổ cuộc thi “The Most Magical Invention Award” với chủ đề “Christmas Magic Gift Letter”, thể hiện hiệu quả trong việc bồi dưỡng năng lực sáng tạo, sự tự tin và tinh thần tham gia tích cực của học sinh.

- Học sinh Nguyễn Khánh Lâm (lớp 6A1) khẳng định tài năng âm nhạc với Giải Nhất Chung kết Cuộc thi Tài năng Nhạc cụ Học sinh Phổ thông phường Việt Hưng năm học 2025–2026, cùng các thành tích: Giải Nhất Festival Piano toàn quốc 2024; Giải Nhì Chung kết toàn quốc “Thắp sáng những Ngôi sao buổi sớm” 2024; Tiết mục xuất sắc Long Biên Go’l Talent 2023.

Những kết quả trên khẳng định sáng kiến đã tạo ra tác động toàn diện, bền vững và có sức lan tỏa, giúp học sinh lớp 6 Trường THCS Chu Văn An tự tin – chủ động – sáng tạo – có ước mơ và biết hành động, góp phần nâng cao chất lượng dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp và khẳng định hiệu quả của phương pháp tích cực hóa hoạt động của học sinh trong thực tiễn giáo dục.

4. Hiệu quả lan tỏa tới các lớp khối 6 trong các trường khác trên địa bàn

Bên cạnh những kết quả đạt được tại lớp thực nghiệm và trong phạm vi khối 6 của Trường THCS Chu Văn An, sáng kiến còn thể hiện hiệu quả lan tỏa rõ rệt tới các lớp khối 6 tại một số trường THCS trên địa bàn thông qua hoạt động trao đổi chuyên môn, chia sẻ kinh nghiệm và giao lưu nghiệp vụ giữa giáo viên. Các biện pháp tổ chức dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp theo hướng tích cực hóa hoạt động của học sinh đã được giới thiệu trong các buổi sinh

hoạt chuyên môn liên trường, từ đó giúp giáo viên các đơn vị bạn có thêm cơ sở thực tiễn để điều chỉnh và vận dụng vào điều kiện dạy học cụ thể của trường mình.

Thông qua việc chia sẻ mô hình tổ chức hoạt động, hệ thống nhiệm vụ trải nghiệm, hình thức đánh giá và cách thức khuyến khích – động viên học sinh, nhiều giáo viên dạy khối 6 tại các trường khác đã bước đầu áp dụng những nội dung cốt lõi của sáng kiến vào quá trình giảng dạy. Quá trình vận dụng cho thấy học sinh tại các lớp khối 6 ở các đơn vị này có sự chuyển biến tích cực về mức độ hứng thú, tinh thần tham gia, khả năng hợp tác và chủ động trong các hoạt động trải nghiệm, góp phần nâng cao chất lượng tổ chức môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp theo đúng tinh thần Chương trình Giáo dục phổ thông 2018.

Hiệu quả lan tỏa của sáng kiến không chỉ thể hiện ở việc mở rộng phạm vi áp dụng từ Trường THCS Chu Văn An sang các trường khác, mà còn ở sự thay đổi trong tư duy tổ chức dạy học của giáo viên và sự tích cực, tự tin hơn của học sinh khối 6 trong quá trình tham gia các hoạt động trải nghiệm. Điều này khẳng định sáng kiến có tính khả thi cao, dễ triển khai và có giá trị nhân rộng, góp phần thúc đẩy đổi mới phương pháp dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp ở các trường THCS trên địa bàn.

KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

1. Kết luận

Trong bối cảnh thực hiện Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, yêu cầu đổi mới phương pháp dạy học theo định hướng phát triển phẩm chất và năng lực người học đặt ra những đòi hỏi ngày càng cao đối với môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp. Trên cơ sở nghiên cứu lý luận, khảo sát thực tiễn và quá trình trực tiếp tổ chức dạy học tại Trường THCS Chu Văn An, đề tài “Nâng cao hiệu quả dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp lớp 6 bằng phương pháp giảng dạy theo hướng tích cực hóa hoạt động của học sinh” đã thể hiện rõ tính đúng đắn, tính cấp thiết và ý nghĩa thực tiễn.

Các biện pháp được đề xuất và triển khai trong sáng kiến được xây dựng phù hợp với mục tiêu, nội dung và đặc trưng của môn học, đáp ứng yêu cầu cần đạt của Chương trình GDPT 2018, đồng thời phù hợp với đặc điểm tâm lý, nhận thức của học sinh lớp 6 và điều kiện thực tiễn của nhà trường. Thông qua việc nghiên cứu bài học, thiết kế các hoạt động trải nghiệm đa dạng, phát triển các nhóm năng lực đặc thù và tổ chức khen thưởng, động viên kịp thời, sáng kiến đã

tích cực hóa vai trò chủ thể của học sinh, chuyển quá trình học tập từ “tham gia hình thức” sang “trải nghiệm thực chất”.

Kết quả thực nghiệm cho thấy, các biện pháp đã mang lại hiệu quả rõ rệt: mức độ hứng thú học tập của học sinh được nâng cao; học sinh tự tin, chủ động hơn khi tham gia các hoạt động trải nghiệm; các năng lực đặc thù của môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp (năng lực thích ứng với cuộc sống, năng lực thiết kế và tổ chức hoạt động, năng lực định hướng nghề nghiệp) có sự chuyển biến tích cực và bền vững. Điều này khẳng định tính khả thi và hiệu quả của các biện pháp trong thực tiễn dạy học.

Không chỉ dừng lại ở phạm vi lớp học và nhà trường, các hình thức tổ chức hoạt động, cách thức đánh giá và khích lệ học sinh trong sáng kiến đã được chia sẻ, trao đổi và vận dụng trong tổ chuyên môn, khối lớp, bước đầu tạo sự lan tỏa tích cực. Một số biện pháp đã được giáo viên trong trường và các trường trên địa bàn phường, thành phố tham khảo, điều chỉnh và áp dụng linh hoạt, góp phần nâng cao chất lượng dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp nói riêng và hoạt động giáo dục nói chung.

2. Khuyến nghị

Để tiếp tục phát huy hiệu quả của sáng kiến và nhân rộng kết quả đạt được, tác giả xin đề xuất một số khuyến nghị sau:

- **Đối với giáo viên:** Cần tiếp tục đổi mới phương pháp dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp theo hướng lấy học sinh làm trung tâm; mạnh dạn thiết kế và tổ chức các hoạt động trải nghiệm đa dạng, sáng tạo; chú trọng phát triển các năng lực đặc thù của môn học thông qua trải nghiệm thực tiễn và đánh giá quá trình.

- **Đối với nhà trường:** Tạo điều kiện thuận lợi về thời gian, cơ sở vật chất và môi trường giáo dục để giáo viên triển khai hiệu quả các hoạt động trải nghiệm; khuyến khích sinh hoạt chuyên môn theo hướng nghiên cứu bài học, chia sẻ kinh nghiệm và nhân rộng các mô hình, biện pháp dạy học hiệu quả.

- **Đối với tổ/khối chuyên môn và các trường trên địa bàn:** Tăng cường trao đổi, học tập kinh nghiệm trong tổ chức dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp; linh hoạt vận dụng các biện pháp của sáng kiến phù hợp với điều kiện thực tiễn của từng đơn vị, góp phần tạo sự thống nhất và lan tỏa trong toàn khối và địa bàn phường, thành phố.

- **Đối với các cấp quản lý giáo dục:** Quan tâm chỉ đạo, hỗ trợ chuyên môn và tạo cơ chế khuyến khích để giáo viên nghiên cứu, áp dụng và chia sẻ các sáng

kiến kinh nghiệm có hiệu quả, qua đó góp phần nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện theo tinh thần đổi mới của Chương trình GDPT 2018.

Trên đây là những kinh nghiệm tôi đúc kết được trong quá trình nghiên cứu đề tài “Nâng cao hiệu quả dạy học môn Hoạt động trải nghiệm, Hướng nghiệp lớp 6 bằng phương pháp giảng dạy theo hướng tích cực hóa hoạt động của học sinh”. Tôi xin cam đoan SKKN trên do tôi đúc kết trong quá trình công tác, là sản phẩm nghiên cứu của riêng tôi. Những số liệu, hình ảnh minh chứng trong SKKN có nguồn gốc rõ ràng. Nếu sai tôi xin chịu hoàn toàn trách nhiệm

Long Biên, ngày 01 tháng 7 năm 2025

Người viết

Nguyễn Văn Ly